

این است شیعه

«تحقیقی درباره شیعه»

نویسنده: باقر شریف القرشی

مترجم: سید محمد صالحی

سخن ناشر

جای تأسف؛ بلکه زاری کردن و از اندوه مُردن است، وقتی که در اثر غلبه ظلم و پرده‌های غفلت بزرگ‌ترین حقیقت تاریخ که روزی از خورشید آشکارتر بود، نیازمند اثبات و مستندسازی باشد. به رغم آنکه پشتوانه وحیانی و قول رسول صادق خداوند و بیش از یک هزار و دویست سال خون بزرگ‌ترین مظلومان عالم را با خود دارد.

«شیعه» و رسم شیعه بودن در میان بزرگ‌ترین کشور شیعه، یعنی ایران نیز مظلوم است ورنه، تبیین و تشریح مآوِقع و ماجرا و زدودن شبهات در میان اذهان هیچ جایگاهی نداشت؛ تا چه رسد به آنکه برخی از ما بخواهند با پوشیده نگه داشتن بسیاری از حقایق مسلم و با تداوم بخشیدن به مظلومیت شیعه و سلحشوران قبیله آن، موازنه اجتماعی - سیاسی ایجاد کنند.

این کتاب قرار بود به مناسبت رجب المرجب تقدیم خوانندگان شود، اما چنان در فراز و نشیب کسب مجوز ماند که شعبان و رمضان هم بر آن گذشت.

اینک این اثر را تقدیم می‌کنیم به اولین مظلوم شیعه، امیر مؤمنان، علیه السلام و به آخرین این قبیله مظلوم، وصی رسول رب العالمین، مهدی موعود، علیه السلام، که امید است با طلوع خورشیدش همه پرده‌های سیاهی و

شبهه و اشباح به کنار رود.

ای کاش این اثر در جایگاه متنی آموزشی قرار گیرد که همه جوانان دانشجو، دانش‌آموز و طلبه بتوانند از مفاد و مضامینش مطلع به این وسیله و برای گذار از دریای شبهات و تردیدافکنی‌ها، مجهز شوند، تا به حقیقت توان حراست از کیان شیعه را حاصل آورند. ان‌شاءالله

ناشر

فهرست مطالب

۵ سخن ناشر
۱۳ پیشگفتار
۲۱ تأسیس شیعه
۲۲ آغاز تشیع
۲۴ تأییدکنندگان این مطالب
۲۵ الف: شیخ صدوق
۲۵ ب: سعد القمی
۲۶ ج: رازی نیز تصریح کرده که
۲۶ د: شیخ مفید
۲۶ ه: امام کاشف الغطاء
۲۶ و: علامه مظفر
۲۷ ز: سعید خدری
۲۸ گفته‌ها و آراء
۲۸ ۱. ابن خلدون
۲۹ ۲. ابن حزم
۲۹ ۳. عثمان بن عبدالله حنفی
۳۰ ۴. ابن ندیم
۳۰ ۵. طه حسین
۳۴ ۶. برنارد لويس
۳۵ خلافت، ضرورت اسلامی
۳۵ تعریف خلافت
۳۶ اتفاق بر وجوب آن
۳۷ نیاز به خلافت
۳۸ پیامبر و خلافت
۴۰ پیامبر (ص) علی (ع) را منصوب کرد

- ۴۱ چرا پیامبر(ص) علی(ع) را منصوب کرد؟
- ۴۷ اهل بیت(ع) در پناه قرآن و سنت
 ۴۷ در پناه قرآن کریم
 ۵۹ در راستای سنت
 ۶۷ پیروی شیعه از اهل بیت(ع)
 ۷۰ شیعه و غلو
 ۷۲ برائت شیعه از غلو
 ۷۵ فتنه بزرگ
 ۷۶ شورای سقیفه
 ۷۸ استیلای قریشیان بر سقیفه
 ۷۹ خطاب ابوبکر
 ۸۲ پیروزی ابوبکر بر حکومت
 ۸۲ امتناع امام از بیعت
 ۸۴ احتجاجاتی برنده
 ۸۶ فاطمه زهرا(س)
 ۹۱ امام حسن(ع)
 ۹۱ احتجاج بزرگان صحابه
 ۹۲ ۱- سلمان فارسی
 ۹۳ ۲- عمار بن یاسر
 ۹۶ ۴- مقداد
 ۹۸ ۵- بریده اسلمی
 ۹۸ ۶- ابی بن کعب
 ۹۹ ۷- خزیمه بن ثابت
 ۱۰۰ ۸- ابو الهیثم
 ۱۰۱ ۹- سهل بن حنیف
 ۱۰۲ ۱۰- عثمان بن حنیف
 ۱۰۲ ۱۱- ابو ایوب انصاری

- ترک و قبحانه ۱۰۴
- شیعه و صحابه ۱۰۷
- تعریف صحابه ۱۰۸
- حکم صحابه ۱۰۸
- در پناه قرآن ۱۰۹
- در راستای سنت ۱۱۳
- منافقان و مرتدان ۱۱۵
- ۱- ولید بن عقبه ۱۱۵
- ۲- خذام و جماعت او ۱۱۵
- ۳- ذو النذیه ۱۱۶
- ۴- حکم بن ابی العاص ۱۱۷
- ۵- فرمان بن الحرث ۱۱۸
- ۶- ابوسفیان ۱۱۸
- ۷- معاویه بن ابی سفیان ۱۱۹
- ۸- ابو العادیة ۱۲۰
- ۹- قدامه بن مضعون ۱۲۱
- روایات جعلی ۱۲۱
- رأی شیعه درباره صحابه ۱۲۷
- رأی سید علیخان ۱۲۹
- رأی امام شرف الدین ۱۳۰
- رأی عالم زیدیه ۱۳۲
- رأی حسن بصری ۱۳۳
- جواب عالم زیدی ۱۳۴
- دوران هولناک ۱۵۰
- رسالة خوارزمی به اهالی نیشابور ۱۵۹
- پناه بردن به تقیه ۱۸۱
- روش سیاست نزد شیعه ۱۸۳

- ۱۸۳..... گسترش عدل
- ۱۸۶..... تمرد بر ظلم
- ۱۹۶..... مساوات
- ۱۹۹..... وحدت اسلامی
- ۲۰۰..... فقره‌ای از دعای او را بشنوید
- ۲۰۱..... پاکی عمال حاکم
- ۲۰۴..... مراقبت‌های تربیتی و اخلاقی نزد شیعه
- ۲۰۷..... عطوفت و مهربانی
- ۲۰۸..... دیدار کردن
- ۲۰۹..... برآوردن حاجت
- ۲۱۰..... کمک رسانی و دل‌جویی کردن
- ۲۱۱..... نهی از عوامل تفرقه
- ۲۱۲..... قطع روابط
- ۲۱۳..... عدم تعاون
- ۲۱۴..... اذیت کردن و کوچک شمردن
- ۲۱۴..... ترساندن مردم
- ۲۱۵..... دشنام دادن
- ۲۱۶..... جست‌وجوی لغزش‌ها و عیوب
- ۲۱۶..... نقص گرفتن از مردم
- ۲۱۷..... تفاخر
- ۲۱۸..... نامه امام صادق(ع) به شیعه
- ۲۳۰..... پیشرفت و ابتکار
- ۲۳۰..... عظمت عقل
- ۲۳۲..... حجیت عقل
- ۲۳۲..... برانت عقلی
- ۲۳۳..... استصحاب
- ۲۳۳..... تعادل و تراجیح

۲۳۴	گشایش باب اجتهاد
۲۳۹	مرجعیت عامه
۲۳۹	معنی مرجعیت
۲۴۰	صفات مرجع
۲۴۰	۱- ذکور
۲۴۰	۲- عقلی
۲۴۰	۳- ایمان
۲۴۱	۴- عدالت
۲۴۱	۵- اجتهاد
۲۴۴	جدایی مرجعیت از دولت
۲۴۵	واردات مرجعیت
۲۴۶	چارچوب اعتقادی
۲۴۷	ایمان به خدا
۲۴۹	صفات خدای متعال
۲۵۴	عدل الهی
۲۵۴	معاد و بعثت
۲۵۶	نبوت
۲۵۹	امامت
۲۷۷	اتهامات بی اساس
۲۷۷	سجده بر تربت حسینی
۲۷۷	سجده بر زمین
۲۷۹	اهمیت سجده
۲۸۰	تربت حسینی
۲۸۴	مجالس عزای حسینی
۲۸۶	زیارت مرقد امامان
۲۹۰	بوسیدن ضریح
۲۹۳	مصادر و منابع و مأخذ

پیشگفتار:

اول: نوشتار حاضر تحقیقی درباره شیعه است. قصد من این است که با تأثیر نپذیرفتن از عواطف و امیال نفسانی و تنها با خلوص نیت، در حد توانایی ام، حق را بیان کنم، هیچ گونه تعصب قومی و محیطی را در پاسخ‌دهی به آن راه ندهم، نگارش خود را بر اساس امانت و اخلاص قرار دهم و همان گونه که شیعه ملزم است، عقاید و سایر شئون دینی و سیاسی خود را منطبق بر منابع و مصادری موثق اعلام کند، این کتاب نیز بر مبنای تحقیقات بی‌طرفانه‌ای باشد. که جهت معالجه جریان‌های فکری و اصلاح گرایانه به نگارش درآید.

دوم: بحث درباره باورهای هر گروهی باید از گرایش‌های مذهبی و تعصب‌های قشری پاک و میرا باشد. بسیاری از محققان و نویسندگان، تحقیقاتی درباره عقاید شیعه انجام داده‌اند، ولی متأسفانه بیشتر نتایج به دست آمده آنها واقعی و به دور از تهمت و افترا نیست. اکثر آنها به عمد یا از روی جهل، تهمت‌های ساده، طعن و عیب‌های ناروایی به شیعیان نسبت داده‌اند؛ در حالی که هیچ دلیل محققانه و خداپسندانه‌ای برای نسبت‌های داده شده ارائه ننموده‌اند.

سوم: تفکر شیعی با تمام توضیحات و وجوه گوناگون آن، چه دینی باشد چه سیاسی و چه تربیتی، برگرفته از رفتار و کلام اهل بیت (ع) است. بی‌تردید آن بزرگواران از نزدیک‌ترین افراد به رسول خدا (ص) و ملزم به حفظ مرام و سنت ایشان هستند. پس مکتب هدایت ائمه (ع) درباره شریعت و احکام دین، برخاسته از قلب اسلام و از برترین سطح کیفی برخوردار است و نیز هیچ خللی در آن وجود ندارد.

چهارم: به یقین پیشوایان شیعه همان ائمه (ع) هستند که به اتفاق نظر تمام مسلمانان، بزرگانی پرهیزکار و مصلح‌اند و تاریخ زندگی آنها مملو از نور و تمام ارزش‌های بزرگ و نمونه‌های عالی‌ای است که به پیروانشان عزت می‌بخشد و احدی به فضل و علو منزلت آنان نمی‌رسد. اول ایشان، سید عترت ظاهر، باب مدینه علم نبی (ص)، امام امیر مؤمنان (ع) و آخر ایشان مهدی آل محمد (عج) است. تمام این بزرگواران کشتی نجات و امان این امت و مصدر سعادت و چراغ هدایت مردم هستند، که خدای متعال مودتشان را بر مردم واجب فرموده‌اند و رسول اعظم (ص) آنان را هم‌طراز کتاب محکم خدا و به سان باب حطه قرار داده است، که هر که در آن وارد شود، در امان است و با رویگردانی از آن، در معرض خشم و عذاب خدای متعال قرار می‌گیرد و ما در مورد علو مرتبه آنها در این کتاب مطالبی را ارائه خواهیم کرد.

پنجم: بر خلاف اتهاماتی که برخی بر شیعه وارد کرده‌اند، در دوستی آنان نسبت به امامانشان هیچ گونه غلو یا افراطی در کار نیست؛ بلکه حبّ و دوستی آنها در توازن است. شیعیان بر این باورند که امامان (ع) از بندگان خوب خدا هستند که از آن ذات مقدّس سبقت نگرفته و به فرمانش عمل

می‌کنند و خدای سبحان به آنان حکمت و فصل خطاب عطا فرموده و آن بزرگواران را از فتنه‌ها و تمایلات مردم نادان حفظ کرده است. سیره امامان پاک و رفتار درخشنده آنها و آثاری که از آنها به جا مانده است از توجه آنها به خدای متعال و انابه به سوی او و زهد در دنیا و اعراض از خوشی‌های آن حکایت دارند. همچنان که تحلی به مکارم اخلاق، صفات حسنه و سایر تمایلات شریفه و غرایز کریمه که موجب دوستی و محبت به آنان می‌شود و اخلاص برای حق و دوستی برای شرف نیز، همگی این مسئله را تأیید می‌کنند.

ششم: از اهم مظاهر دوستی شیعه و ولای آنها به اهل بیت (ع)، اخذ احکام دین از آنها و تدبیر به آنچه از جانب ایشان در عالم تشریح آمده است، می‌باشد. از آنجا که هیچ یک از علمای شیعه نگفته است که عمل به آنچه از جانب اهل بیت (ع)، باطل و غیر مجاز و آنچه بر وفق آرای مجتهدان باشد، واجب است، پس طبیعی است که در این مورد هیچ غلو یا دوری از دین نیز وجود ندارد.

از دیگر مظاهر دوستی شیعه نسبت به امامانشان، اقامه عزا بر ظلم و ستم‌هایی است که از سوی حکام زمان بر ائمه اطهار (ع) رسیده است. ستمکاران بر آنهایی که جز به خدا امید نداشتند خشم و غضب کردند و انواع محنت و سخت‌ترین عذاب‌ها را بر آنها روا داشتند. بیان این مصایب در جامعه باعث خیر عموم می‌شود؛ زیرا حاکی از ستم‌هایی است که بر این ذوات پاک و مقدس در راه نجات مردم از ظلم و آزاد کردن از خواری و بندگی غیر خدا، وارد آمده است. فایده دیگر برپا داشتن مجالس عزاء و مصیبت آن است که، خطباء و وعاظ، مردم را دعوت به خدا و انجام

کار خیر و نهی از ارتکاب گناهان می‌کنند. پس در واقع، این گونه مجالس برای تهذیب اخلاق و رشد افکار است.

هفتم: شیعه، اول گروهی است که مورد ظلم و تعدی قرار گرفت و در وقت دفاع از خود، نقاط عطف سرنوشت‌سازی را برای ملل اسلامی بنا گذاشت. شیعه برای دفاع از حقوق محرومان و بیچارگان به پا خاست و قیام مسلحانه را علیه بیشتر حکام جور و انمّه گمراه اعلام کرد. در طلیعه این گروه، سرور آزادگان و سید شهدا، امام حسین (ع) بود؛ کسی که علیه طاغوت زمانش، یزید بن معاویه - کسی که کفر و الحادش آشکار بود و حقوق مسلمانان را انکار کرد و مال خدا را مال دولت خود دانست - به پا خاست. او پرچم انقلاب را برافراشت و به خاطر ایجاد زندگی آزاد و خوب برای مردم، به شهادت رسید. پیش از امام حسین (ع) گروهی از اعلام و بزرگان شیعه مانند صحابی بزرگوار، حجر بن عدی و برادرانش برای نجات شرف مسلمانان از دست حاکمان پست اموی که در راه خوار کردن آنان می‌کوشیدند و مسلمانان را به کارهای ناروا وادار می‌نمودند، شورش کردند. تاریخ شیعه مملو از قیام‌هایی مردمی است که هدف آنها نجات مسلمانان از استبداد و دگرگونی و اصلاح حیات سیاسی و اقتصادی مردم بوده است.

هشتم: شیعه در زمان حکومت خلفای اموی و عباسی با بدترین مشکل‌ها و سخت‌ترین نوع محنت‌ها و رنج‌ها روبرو بود. در این زمان چشم‌های آنها را از کاسه درآوردند، آنها را بر شاخه‌های درخت به دار زدند و خانه‌های آنها را خراب کردند. حکام شهادت آنها را رقم زدند و از ساده‌ترین حقوق اجتماعی و سیاسی محروم‌شان کردند. با تمام این گرفتاری‌ها، شیعیان

پرچم دوستی و محبت اهل بیت (ع) را همچنان برافراشتند.

حکام اموی و عباسی با تمام وسایل ترس و ارعاب، به شکنجه و عذاب شیعه پرداختند تا مقاومت آنها را در هم بشکنند. علت آن هم، مبادی‌ای بود که شیعه بر آن استوار بود. شعار بلند شیعیان این بود که آنان حکومت حاکمان را شرعی نمی‌دانستند؛ زیرا می‌دیدند که این حکومت‌ها نه تنها در اختیار امت و انتخاب مردم نیستند؛ بلکه در بیشتر حکام آنها، صفات عالی و تمایلات کریمه‌ای وجود ندارد که بتوان آنها را با بزرگان مسلمانان مقایسه کرد. آنها می‌دانستند که عدالت و تقوا و آنچه امت در صحنه اجتماعی به آن نیازمند است و تفقه در امور دین و سیاست و اقتصاد و احتیاط در اموال مسلمانان، در آنان وجود ندارد. به جرئت می‌توان گفت که حکام هیچ نظارتی در این امور نداشتند و از این رو شیعه حکومت آنها را شرعی نمی‌دانست و با خشم و نفرت به آنها اعتراض می‌کرد.

نهم: در علوم جامعه‌شناسی تأکید شده است که هر فکری را که با اجبار و زور و سلطه به مردم بقبولانند، زیاد دوام نمی‌یابد و عمر آن حداکثر بیش از یک قرن به طول نمی‌انجامد. اما شیعه در بیشتر اوقات، با انواع بی‌عدالتی‌ها و سختی‌ها مواجه بوده و انواع رنج و درد را تحمل کرده و با تمام این ناراحتی‌ها، به انتشار عقاید خود و گردآوردن دوستان و معتقدان به مبادی آن پرداخت. سبب این اصالت، مبادی و احکامی است که با قوانین شریعت خدای تعالی مطابقت دارد و در جمیع شئون و امور و احکام آن صادق است.

دهم: شیعه در بین گروه‌های اسلامی به نوآوری و تکامل شناخته شده و متمایز است زیرا باب اجتهاد نزد شیعه گشوده است؛ در حالی که نزد

بقیه مذاهب اسلامی این باب بسته است. مسئله اجتهاد از مواردی است که ضرورت آن برای جوامع بشری مشهود است؛ به خصوص در این زمان که علوم پیشرفت کرده و مسائلی پیش می‌آید که وقوع آن از قبل بی‌سابقه بوده است؛ مانند پیوند اعضای بدن انسان، صعود انسان به کره ماه، معاملات بانکی، مالکیت زمین، سرفقلمی و غیره. چون راه اجتهاد باز است، این قضایای تازه در پرتو اصول عملیه و کلی‌ای که فقیه امامی می‌بیند، حل می‌شود. از دیگر مظاهر اصالت فقه امامی این است که در استنتاج بعضی از احکامی که در آن نص شرعی وجود ندارد یا مجمل یا معارض است، عقل را شاخص قرار می‌دهد و فقیه هنگام شک، در موقع عمل، به اصول عملیه مقررّه مراجعه می‌کند. مرجع این گونه مسائل، کتب اصول فقهی است. پس از استنتاج حکم، احکام شرعی این امور در رساله‌های عملیه که فقها برای مقلدان خود می‌نویسند، آورده می‌شود.

یازدهم: شایان ذکر است در اخباری که از ائمه هدا(ع) در کتب احادیث آورده شده است و نزد فقهای امامیه مورد تحقیق قرار می‌گیرد، احادیث و اخبار صحیح، حسن، ضعیف و جعلی وجود دارد. شیعه در چارچوب عقاید خود، مانند دیگر گروه‌های مسلمان، هیچ روایت جعلی‌ای را نمی‌پذیرد. فقهای امامیه در پرتو آنچه علمای موثق جرح و تعدیل، مانند نجاشی، کشی و طوسی بحث کرده‌اند، درباره سند روایت‌ها تحقیق می‌کنند. اگر سند صحیح بود و معارضی برای آن نبود و دلالت روایت غیر، خالی از نصوص کتاب و سنت بود، فقیه با در نظر گرفتن آن فتوا می‌دهد. جناب مرحوم استاد ما، امام خوئی، رضوان الله علیه، در دایرةالمعارف بزرگ معجم رجال الحدیث، به تحقیق درباره مردان حدیث به صورت منظم پرداخته و در آن راویان مورد

وثوق و ضعفاء و جاعلین آنها را تعیین کرده است.

دوازدهم: کتاب‌های عملیه مجتهدان، متعرض جو دینی نزد شیعه امامیه نشده است و احکام نماز، روزه، زکات، حج و سایر احکام شرعی دیگر از جمله عقود و ایقاعات که ذکر آنها را فقهای بزرگ در رساله‌های عملیه خود متکفل شده‌اند، در تمام سرزمین‌ها منتشر گردیده‌اند. چیزی که لازم است به آن اشاره شود، محاسن فقه امامیه است که برگرفته از یک منبع است و آن ائمه اهل بیت (ع) هستند. از این رو در بین بیشتر علما هیچ اختلافی نیست و اختلاف در بعضی مسائل آنها، ناشی از استفاده فقیه از ظواهر خبر یا از جریان انجام اصول عملیه، هنگامی که نص نباشد، است. اما در فقه سایر مذاهب اسلامی وجود احکام مخالف شایع است؛ همان گونه که در کتب استدلالیه آنها این اختلافات به وضوح آشکار است. سیزدهم: قبل از اینکه به این مقدمه خاتمه دهم، با کمال تأسف باید بگویم که من در سوگ دوستی نشسته‌ام که تمایل داشتم من به جای او بودم. او رفیق زندگی من و برادرم که در سایه لطف او می‌زیستم، جناب حجت الاسلام والمسلمین شیخ هادی شریف القرشی (ره) بود، که با رفتن او در واقع مربی خود را از دست دادم و تمام آرزوهایم در زندگی از بین رفت. خواستم کوشش او را در انجام این تحقیق و رأی صائب او در این بحث را متذکر شوم که با مرگ او سخت متأثر شدم و خسارتی به من و به حوزه علمیه وارد شد. «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ».

از خدای متعال اجر جزیل و ثواب کثیر برای او مسئلت می‌نمایم و می‌خواهم که خداوند به من در عزای او صبر و تحمّل عطا فرماید.

نجف اشرف / ۲۸ رجب / ۱۴۱۵ هجری

مؤلف: باقر شریف القرشی